

1989, 4. září – Sdělení VONS č. 1063 „Josef Lešňanský stíhán pro přečin“ o stíhání Josefa Lešňanského pro přečin proti veřejnému pořádku za sbírání podpisů pod základní prohlášení Charty 77 a manifest Hnutí za občanskou svobodu.

Dne 12. 7. 1989 zadrželi příslušníci StB Josefa Lešňanského, signatáře Charty 77 a člena HOS, nar. 14. 2. 1955, bytem Klatovy II, čp. 636, a provedli u něj nejprve osobní prohlídku s odůvodněním, že může být ozbrojen.¹ Zabavili mu při ní nevyplněné kartičky k souhlasu s prohlášením Charty 77 z 1. 1. 1977 a s manifestem HOS. Poté provedli příslušníci StB domovní prohlídku v jeho bytě, při níž mu zabavili 3 podpisy pod Chartu 77 a další tři podpisy manifestu HOS, magnetofonovou kazetu a psací stroj, který mu byl později vrácen.² Takřka o měsíc později byl obviněn z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6c zák. o přečinech, kterého se měl dopustit tím, že „seznamoval náhodně občany s různými protispolečensky zaměřenými tiskovinami a v případě jejich souhlasu s obsahem těchto tiskovin jim nechával podepisovat doklad o tomto souhlasu“; zároveň vydal okresní prokurátor JUDr. Milan Kovář návrh na potrestání.³

Případ Josefa Lešňanského je dalším porušením práva na svobodu šíření informací.⁴

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 16, s. 15.

POZNÁMKY

¹ Trestní stíhání Josefa Lešňanského bylo zahájeno 12. 7. 1989 usnesením vyhledávacího orgánu SNB – obvodního oddělení VB v Klatovech npor. Karla Halady. Lešňanský byl obviněn z toho, že „rozšiřuje tiskoviny, které svým obsahem narušují zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku. Jmenovaný Josef Lešňanský si nechával od občanů podepisovat prohlášení ohledně souhlasu s prohlášením Charty 77 [sic] vydané k 1. 1. 1977, dále si

nechával podepisovat souhlas s Hnutím za občanskou svobodu „Demokracii pro všechny“ [sic], dále prohlášení *Několik vět, které obsahuje materiál narušující zájem socialistického státu*“. OS v Klatovech, soudní spis k případu Josefa Lešňanského, spis. zn. 1 T 132/89.

- Josef Lešňanský byl státními orgány perzekvován již dříve, v roce 1988 mu byl odebrán cestovní pas, který mu přes řadu stížností nebyl navrácen. Dokumentaci k tomu viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 197, sign. I/2, kart. 33.
- ² Viz usnesení vyhledávacího orgánu SNB – obvodního oddělení VB Klatovy npor. Karla Halady z 12. 7. 1989 o provedení domovní prohlídky u Lešňanského a protokol o provedení domovní prohlídky z téhož dne. OS v Klatovech, soudní spis k případu Josefa Lešňanského, spis. zn. 1 T 132/89; protokol je uložen též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 197, sign. I/5, kart. 33.
- ³ Dne 14. 8. 1989 vydal okresní prokurátor v Klatovech JUDr. Milan Kovář návrh na potrestání Josefa Lešňanského, který „od přesně nezjištěné doby do července 1989 na různých místech v Klatovech seznamoval náhodné občany s různými protispolečensky zaměřenými tiskovinami a v případech jejich souhlasu s obsahem těchto tiskovin jim nechával podepisovat doklad o tomto souhlasu, tedy rozšířil tiskovinu, která svým obsahem narušovala zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku, tím spáchal přečin proti veřejnému pořádku podle § 6, písm. c zákona č. 150/69 Sb. o přečinech“. OS v Klatovech, soudní spis k případu Josefa Lešňanského, spis. zn. 1 T 132/89; též LP, Sb. VONS, inv. č. 197, sign. I/6, kart. 33.
- ⁴ Samosoudkyně JUDr. Ludmila Lišková spojila kvůli hospodárnosti a účelnosti řízení svým usnesením ze 14. 8. 1989 pojednávání tohoto případu s trestní věcí, ve které byl Lešňanský 16. 6. 1989 obžalován okresním prokurátorem v Klatovech (v zastoupení JUDr. Libuší Jakubcovou) z trestného činu výtržnictví podle § 202, odst. 1 tr. zák. a z trestného činu ublížení na zdraví podle § 221, odst. 1 tr. zák. Těchto trestných činů se podle obžaloby měl dopustit tím, že „dne 6. května 1989 v Klatovech, okres týž, ve vinárně Pod Černou věží rušil ostatní hosty tím, že vydával různé hlasité skřeky, po napomínání své nevhodné chování zintenzivnil, poté bezdůvodně na WC vinárny napadl Antonína Feruse, kterého mlátil zejména pěstmi do obličeje tak, až ho srazil na zem, čímž mu způsobil zhmoždění levého jařmového oblouku, pohmoždění pravé temenní krajiny, lehký otřes mozku, rozsáhlé zhmoždění v oblasti hrudního koše, kdy léčení a pracovní neschopnost trvaly od 9. 5. 1989 do 26. 5. 1989 [...]“ OS v Klatovech, soudní spis k případu Josefa Lešňanského, spis. zn. 1 T 132/89. Usnesení samosoudkyně o spojení trestních věcí J. Lešňanského je uloženo in: tamtéž.

Hlavní líčení proběhlo 3. 9. 1989. Josef Lešňanský byl odsouzen samosoudkyní Okresního soudu v Klatovech JUDr. Ludmilou Liškovou pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221, odst. 1, tr. zák. a pro přečin proti veřejnému pořádku podle § 6, písm. c) zákona o přečinech k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce pěti měsíců nepodmíněně se zařazením

do I. nápravně výchovné skupiny. Rozsudek je uložen in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 197, sign. I/7, kart. 33.

Lešňanský se na místě odvolal. V odůvodnění odvolání podaném 29. 9. 1989 prostřednictvím jeho obhájce JUDr. Jiřího Štancla z Advokátní poradny v Klatovech bylo u obvinění z trestného činu ublížení na zdraví, které Lešňanský popíral, poukázáno na neexistenci přímého svědka incidentu, změny ve výpovědích v průběhu hlavního líčení oproti výpovědím učiněným v přípravném řízení a na problematičnost lékařské diagnózy stavu Antonína Feruse. Při dokazování přečinu proti veřejnému pořádku nebyly předloženy texty prohlášení, které měl rozšiřovat, pouze podpisové archy. V odůvodnění odvolání byla kladena otázka, z čeho tedy soud usuzoval, že se jednalo o „*protisocialisticky zaměřené tiskoviny*“.

Krajský soud v Plzni projednával odvolání 27. 12. 1989 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jindřicha Fastnera a soudců JUDr. Zdeňka Johanna a JUDr. Pavla Faita. Obžalovaný se k tomuto soudu nedostavil. Soud konstatoval, že na přečin proti veřejnému pořádku podle § 6, písm. c) zákona o přečinech vztahuje článek II amnestie prezidenta republiky z 8. 12. 1989 a řízení v tomto bodě zastavil. V dalším bodě (§ 221, odst. 1 tr. zák.) zrušil krajský soud rozsudek prvoinstančního soudu a nově Lešňanského odsoudil pro trestný čin ublížení na zdraví k trestu odnětí svobody v trvání sedmi měsíců s dvouletým podmíněným odkladem. Lešňanský dopisem Okresnímu soudu v Klatovech ze 16. 2. 1990 prohlásil, že na projednávání věci podle § 6, písm. c) zákona o přečinech trvá, 19. 3. 1990 však vzal své původní prohlášení zpět. Usnesením Okresního soudu v Klatovech ze 7. 3. 1990 byl Lešňanskému prominut podmíněný trest odnětí svobody, neboť byl účasten amnestie prezidenta republiky z 1. 1. 1990. OS v Klatovech, soudní spis k případu Josefa Lešňanského, spis. zn. 1 T 132/89.

K případu Josefa Lešňanského viz dále dva dopisy blíže neurčené osobě ze 14. a 15. 8. 1989 obsahující informaci o jeho trestním stíhání a další perzekuci. Lešňanský v nich mj. žádal o zprostředkování informací o svém případě rozhlasové stanici Svobodná Evropa. LP, Sb. VONS, inv. č. 197, sign. II/2, kart. 33.